

[Afghanistan Digital Library](#)

adl0029

<http://hdl.handle.net/2333.1/cc2fqzbz>

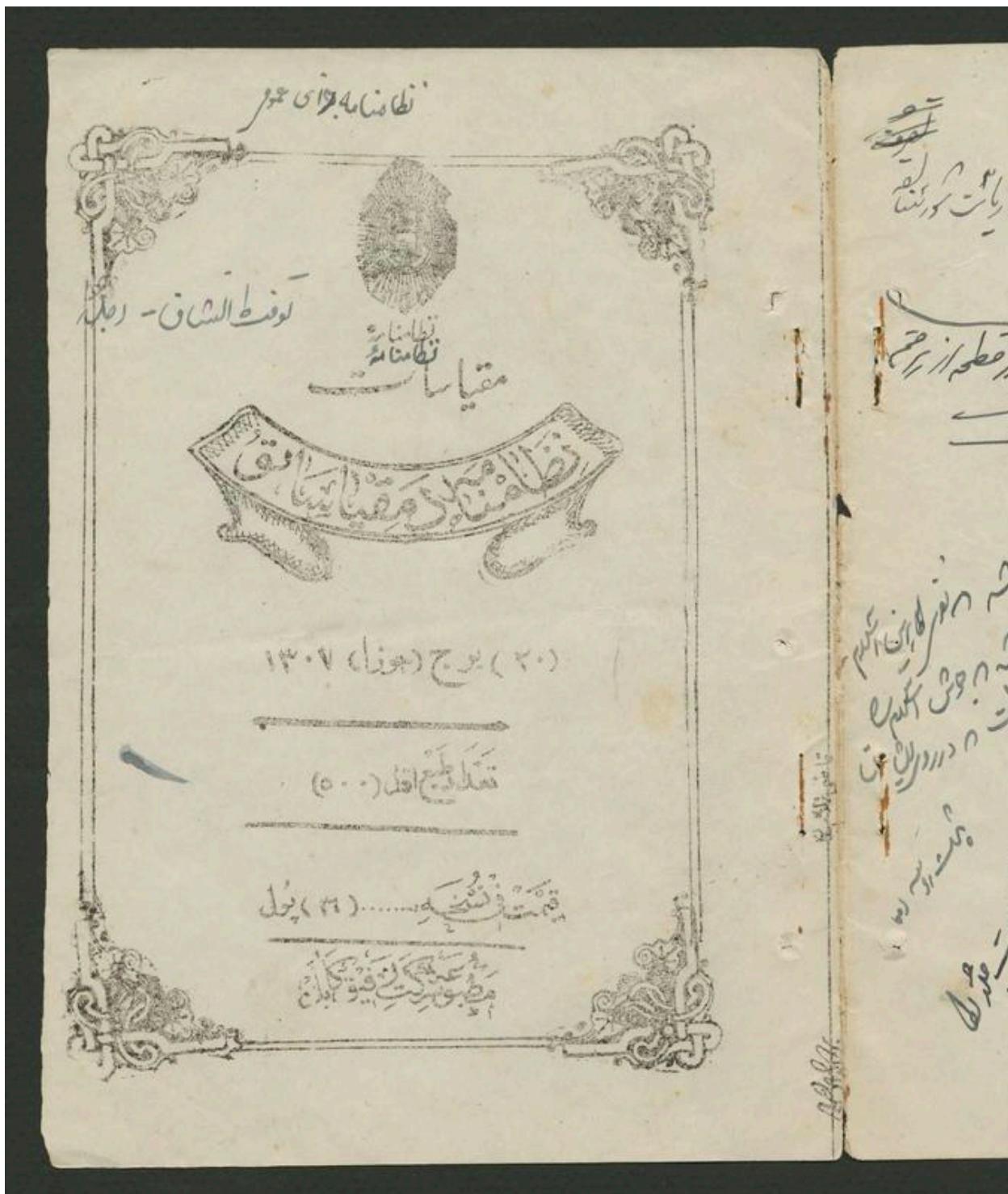

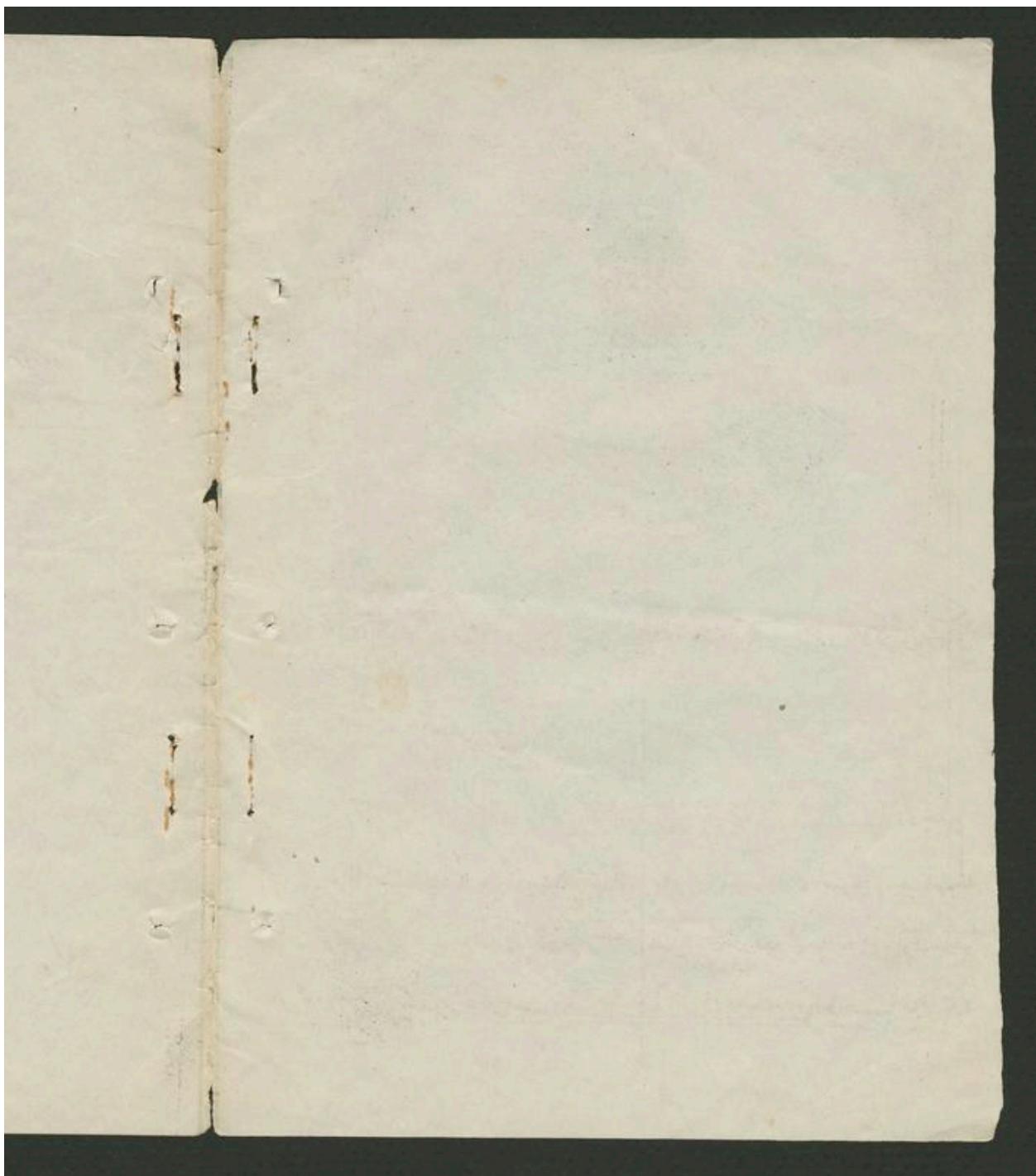
This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نظام ملی اسناد معلوم و اسناد فرد کار و تبریز و سکو

توتیه

هر کله چه هر یود انسان، لپاره د چلن
د معاملو او بدلول د حاجت خوچلو، حساب ته
حتاج دی - او هفه شوچه معاملی: او هم حاجت
په واسطه ده گه بدن او حساب بین دی.

نظام اسناد مقیاسات

تهریید

از آنجا که هر فرد انسان بر ای اجراء
معاملاست تبادله اختیا جاست خود بخواه
حتاج پیزی که معاملات احتیاجات عمرے
بذریعه آن تبادله و حساب سے شو

مرشاد هیکا اوستاد

مشهود کی پیاره دیو بیو

لپاره د اخستو فشا

ویا و که شما دود دیر

شپر سنتاره دیا شخشو

یا دوه قرانه و لر و

بر و نوکه و غواصه دا

پول تری جویه کرو

چلن لری - د خد شنا

که پول تری جویه کرو

و - له قراده دیو بیو

دولس روپی شی

بد لیبی

حد و اجر افق

مسکوکات	سکی او وزن او کزو نه دی عالم اند	مسکوکات او زان، ذراع است علم اے
العف:	حساب لپاره د آسان د معامله د، افود	حساب بغض تحریلات معاملات وزود
بب:	پوهیدلود دی حساب بیو اساس چه و بروی	فهمیدن این حسابات ساسی که جدیدتر
ج:	او ببره هست لپاره د سکو او فوزن، گرون	د بهتر را مسکوکات او زان ذراع
(ج): فرع مسک	ایمیدی قاعده د اعشاریه می په لسلی	گذاشتہ اندصول اعشاریه است که
دترادیل	او واحد تیاد همه په اصول اعشاریه اضاعت	واحد قیاسی آن: اصول اعشاریه ضعف
اعلی بجز	او بجزی کبیری دهرا ندازی مغلوب ملأیه کنی	و مجر اگر دیده هر قدر ای که معلوم کرد بجز
یازد در بی	په یار فکر پست پو صید د سکی بجز	بیک تامان ندک فهمیده می شود.
پاک:	لکن په افغانستان کبیر تیز و کیز و سکر	اما در افغانستان او زان، ذراع، مسکوکات
یکزان ک	په قسم اقسام رواج موند لنه په قاعده اعشاری	مختلفه رواج داشته: اصول اعشاریه تی
یکجا سه	بلکه یوه اندراز او مقیاس هم نه لری شلائی غنیم	بلکه یک اندازه و مقیاس هم ندارد مثلاً یکجا و
س شاهو	اتیاسین، یوسین، شپا من، پاده، یو پا و	هشتاد سیر، یکسیز شانزده پا و دیگرها
ستاری	خلوره خوره چه بخوبی او تقسیم انتخاب چند	چهار غرفه است که تجزیه و اضعاف آن
یکشا سه	په مختلفه در جواونه مو سیکبیری هنگ کن گزله شپا این	در جات مختلفه شود بچنان فرع از شانزده
دو پیس	او هر گره از چهار بار مرکب است	و هر گره از چهار بار خلود بار نه جو در شش دی.

در دیگر بیز و زن قیمت آن یکش میقایس
دانه ازه صحیح را حائز نیست که ما ازین مکلات او صحیحه اند ازه نه لوى له د مشکلا تو شخه دمکو
عیشه تطیق معاشر است خروچه از خارج همچنان
یا په داخله ملکت خود واد دسته د سکنیم
مشکلات باید اصلاح این اقتصاد جناب
از زان، ذرع، مسکوکات افغانستان
به اصول اغذیه تحویل نموده شده
تا سهولت و فرائد ازین اصول مقبول
افغانیه دولت اسلامیه و رسیدی .

اول فصل   فصل اول

(۱) مقياس است مساحت که با گرم کر شا مقياس است و اندار دمساجه په فوم ڈکن و شاه
گرد عمار گر جو بیهوده متر تبدیل شده گرد عمار گر جو بیهوده سپه متو باند بلکه تو

دی په فرج

مشکله

آذینه

فرج

مشکله

لسانه

لسانه

لسانه

لسانه

لسانه

لسانه

لسانه

لسانه

۴

اضعاف و اجزای متر قرار ذیل است. اضعاف، او جو امداد مازید داشاند دی:

	اعضای اجزای متر	دسترا اجزاء	اعضای اجزای متر
پاد، چ			دهم متر شتابه دهم صد متر دهم صد هزار برابر سه
صد بزرگ			صد هزار بزرگ متر صد هزار برابر سه
(اجزای			هزار هزار بزرگ متر هزار هزار برابر سه
			هزار هزار هزار بزرگ متر هزار هزار هزار برابر سه
اجزاء			
دیگر کرام			
صد هزار			
هزار هزار			

دسترا اضعاف

	اعضاف متر	دسترا اضعاف	
	لس متری شتابه ۱۰ متر	لس متری برابر	
اض	" ۱۰۰ " "	سل متری برابر	له سل متره سه
نگارمه	" ۱۰۰۰ " "	ذر برابر	له ذر متره سه
سل	" ۱۰۰۰۰ " "	لس ذر برابر	له لس ذر متره سه
ز			
لس زده			
فض			

دوهیم فصل

(۲) میاس اوزان، نجود، مقابله خود، مقابله، خود.

۵

پاد، چارک، سیر، خوار بود که ^{ایا و چهارم تیر} خوار و ووچه
هم گرام تبلیغ ^{دال} یافت ^{کلام} کلام بدل شول
(جزء اضعاف گرام قرار داشت) اضعاف او اجزاء دکرام دارندگه دی

شان دی:

اجزاء دکرام

دیگر گرام	تساویه	دهم گرام	دهم گرام	دیگر گرام
صدم	"	صدم	"	صدم
هزارم	"	هزارم	"	هزارم

اجزاء گرام

دهم گرام	تساویه	دهم گرام	دهم گرام	دهم گرام
صدم	"	صدم	"	صدم
هزارم	"	هزارم	"	هزارم

اضعاف دکرام

لسکرامه	تساویه	ا. گرام	ا. گرام	لسکرامه
صل	"	۱۰۰	"	صل
زاره	"	۱۰۰	"	زاره
لس زرد کلامه	"	۱۰۰	"	لس زرد کلامه

فصل سوم

دریم فصل

سیمه بود متوسطه

مله بشد متوسطه

فرمه بشد متوسطه

عن

لس متوسطه

سل متوسطه

تر متوسطه سره

تر و متوسطه سره

ال

صال، خوره

در پیش بزرگ نه
داند از تجراه
بیشتر تلقی معا
وی با خل ملکت
تحل خساده

لہذا برآ
مشکلات
اوزان ذرع
بر اصل اعتبار
کا سهولت و فر

برای دولت و لاد
فه
(ماده) مقیاس
گرمایانگ

وزن او قیمه دنوری سکی چندین دنی به نزخ
دهرشی او معاملی په دنوره سکی یعنی
له دی قراصه دی چه لاندی بیان نمودی :-

اول

مسکوک طلا نام وزن نزخ سکی دستوره نوم وزن نزخ
الف: یک لافی ۶ گرام پنجه الف یوه اماق ۶ گرامه شل آفنا
ب: نیم ۱۰ ۳ ب نیم اماق ۳ گرامه لسی آفنا

دوم

مسکوک نقہ نام وزن قیمت دسپیدینو زر و سکی نوم = وزن = نزخ
الف: یک لافی ۱۰۰ پولی الف یوه افغان ۱۰۰ گرامه سل پوله
ب: نیم ۵۰۰ پولی ب نیمه افغان یونجه گرامه پنجه ره
ج: ۲۰ پولی ۴۰ ج ۲۰ پولی دو گرامه شل پولی

سیّم

۷

مسکوکس نام	وزن	قیمت	نم	دموسکی
الف	۲ پول	۲ گرام	۳ پول	الف
ب	۵ پول	۴ گرام	۵ پوند پول	ب
ج	۱۰ پول	۲ گرام	۱۰ پوند	ج
(۲) نزخ مسلکه کاته سا باته سبب بکره				
پهدی قاره سر دی چه په خزانه دولت ایران	هزار ڈل	که خزانه دولت و زین	هزار ڈل	پهندی قاره سر دی
داستیدونکو کبر خوش او آختل کیوی، او چند	هزار ڈل	داو دستید شو راجح با	هزار ڈل	داستیدونکو کبر خوش او آختل کیوی، او چند
یوه و لس کابلی = آلس افغانی	هزار ڈل	هزار ڈل	هزار ڈل	یوه و لس کابلی
یوه کابلی یوه نوی پول	۹۱ پول	۹۱ پول	۹۱ پول	یوه کابلی یوه نوی
یوه کابلی قران	هزار گرام	هزار گرام	هزار گرام	یوه کابلی قران
یوه عبا سه = دیرش پول	۳۰	کیجا سه	۳۰	یوه عبا سه
دری شله = دوه ولیشت پول	۲۲	س شاهی	۲۲	دری شله
ستاری = پنجه لس پول	۱۵	ستاری	۱۵	ستاری
یوه شاهی = فده پول	۷	یکش سه	۷	یوه شاهی
دوه پیسی = دری پول	۳	دو پیسی	۳	دوه پیسی

۱. مالا فرد
معامله دو، افراد (ب) ۸۸
سازچه و نوی
و فذن، گرون
تی دی په لام په
عشاپ اضعافت
ی هلو ملا په تکه
د کیمی
تیزه، گروه سکی
نه په تاعلاع اعشا
نه لوری شلایز نه که
د پاده، پاده
تسیم اضعافت جم دد
هندگن لام په این
رسو دی.

سرخ قران عباسی شاهیگل و سنار
 او شاهیگل که در غرق معین شد بزرگ گیک
 دان است که در بازار بر اخزیم اشیا
 دانی ده چه په بازار کشی لیا فرد آخسته و شنا
 او صورت چل پول ترجو په وی و که شهاده دیر و
 مثلاً داد و لس شاهیگل یا شپیر سنتنر یا نخلو
 شاهیگل یا سعیگل یا دود و قران داشته
 دری شات، یاد عباسی یا دوه قرانه و لر و
 په یوه کابلی روپی بهی شمیر و گونکه و غواه و دا
 چه یوه روپی کابلی شوه - پول تری جو روکرو
 په یونوئی پول باندی به چلن لری - دندستا
 از یک روپیه تا ده روپیه اگر پول نایم
 و یا افغانی حساب کیم از قرار نو و یک پول
 حساب خواهد شد اگر یازده روپی شود
 بد افغانی محسوب نباشد. په لس افغانی حساب او بد لیدی

فصل هیارم اصول حرات | خلوه فصل قاعد و اجر اتو

نظام

نمود

از آنها که هر فر

معامل است و نبا

عملاج و پیزی

بذریه آن تباو

کمبل

۹

(۵) به فاتر رسی از ابتداء سال په رسی دفتر و کبن، له ابتداء، دکال د
 (۵) شوچه امکان برا برای این پخوان وزن، کل
 ۱۳۰۵ بقدر مکنت تطبیق و زن فرع
 و مسکوکات سابق در وارث او حصانها سکی پیده خواهی خود د دولت کبن
 باوزان و مقادیر جدید میشود
 اے آخ رساله کورا زان مقادیر
 تراخره دفعه کاله، اندازی، وزن و نونه
 پخوان اونوی، حتی الامکان په دفتر و د
 دولت داخل شد در سنه ۱۳۰۶ خواه
 در فاتر دولت اوزان مقادیر مسکوکات
 سبق و جدیده تحریر شود و میشه (۱۳۰۷)
 که حنادان دفتر په یه پوهینه پلوباندی په شویونه
 او اندازه و داوه و پخوان وزن او مکند
 بالکل از فاتر تحویل ری که - نوی وزن او
 په قید قلم بیا ورن اگر بعضی کا لامهار
 نداشتند تا آخ رسال ۱۳۰۷ نه لری تراخر در سنه (۱۳۰۷) پو همه
 پیزاد خال اوزان مقادیر جدیده همداخلون وزن، اندازی دکتوی

سابقرا بدغافل رسمی سپتوانند . او زهی په رسمي فتوکبین، کولایشی .

(۶) براسن اجراء مغایلات اهل اقلام لپاره دچلن د معامله د مرعیت ، له

سنگهاي وزن مترهاي جديده بقدر قيمود تير و آوزنها و مسترونها په قدر

مكفي از طرف دولت ساخته د كفاف ، سعد عده له لوره توسي جوي شوي

به ن نقاط افغانستان تقسيم ميشود . او قلوا خايو د افغانستان ته تقسيمي په

(۷) سنگهاي وزن و مترهاي در مركزي د تکلو او مترونه ، په مرکز و د

ولايات که او اراده بلند يه موجود و لايتوکبین ، که اداره د بلديه موجود د

پا شد په زير يع ما مو رين بلديه

او په قلوا خايو کبین ، په داسطه د قواندانه کو توالي تقسيم ميشود و همچنان

د کو قلواي س تقسيمي — هعنسي

بجکو مني ما و علاقه داري یا که ظيفه په حکومتني او په علاقه داري په کبین چه ظيفه

کو توالي بهجهه حکام د علاقه داران د کو توالي ، د حاکما نواود علاقه داران په غایبه

مزروعيه آهنا تقسيم ميشود . دی د دوهي په داسطه س و تقسيمي .

(۸) قيمت سنگها و مترهاي جديده نوی تيره ، او مترونه په قلوا خايو منو د

نقاط مملكت افغانستان که قيمت دا افغانستان که په یو عادله نه قيمت سره

<p>بینجه کیمی چه قیمت گه هفوله فزارهت مالیه معلوم بشه هفه شول چه قیمت نقله کو ایشی قیمت پر میاشت پر به هفتور قسط و کوشی</p> <p>(۹) سنهایه وزن آهنی پجردنی در بخشی دیجودن، او زیر و او رسپندرزی تیزی. او دو رسپنی پخا فن گزونه چه رعیت شخه دی. که هفو خایوته چه نوی تیزی تقسیم اوزان جدید پیا وند از آهنی قیمت همان فنرگزه عرض آن از سنگ ۴۰ ترا جدید په عوض هفوکین، نوی تیزی، او مترونہ په قیمت شد وی ته و دکول کیمی.</p> <p>(۱۰) از مقیاسات ذکوره و یکرا شخه صیکه ددولت له لوری اجازه دلیل و شی په منزه ده غومقیاس اساتوجه دلیله خواجه شویدی پیا خانل ساخته میتواند و پیش شان مقیاسات که در مرکز دلایا و گذشتی علی شته مهر وی بهئی - پسل مهر و لوحه اجراد خوش</p>	<p>قرارداده میشوکه قیمت آن از وزارت مالیه مدين پیشید کسانیکه قیمت آن را قضا دیده ای شمشهار آنها قسط کرده خواهد شد.</p> <p>موکود</p> <p>قرارداده میشوکه قیمت آن از وزارت مالیه مدين پیشید کسانیکه قیمت آن را قضا دیده ای شمشهار آنها قسط کرده خواهد شد.</p> <p>وزرای آهنی سابق که نزد ایالی است اگر بر اضیحه تقسیم اوزان جدید پیا وند از آهنی قیمت همان فنرگزه عرض آن از سنگ ۴۰ ترا جدید په عوض هفوکین، نوی تیزی، او مترونہ په قیمت شد وی ته و دکول کیمی.</p> <p>از طرف حکومت مجا ز مشوند بیان مقیاسات که در مرکز دلایا و گذشتی علی شته مهر وی بهئی - پسل مهر و لوحه اجراد خوش</p>
---	---

داد و داد	په دغوم مقیاس سو مر به و شی.	بر آن مقیاسات کارده خواهد شد.
و متر	په بانیو، او وکیلو کبین پچه خوشول و آختنل خپل	(۱۱) در هایت و قسری که داد و داد خود را
آنجام	په قوی تیپو و سرکوی - له دومهر شمشیر و سره	بوزن جدیدی نهاد از روی سنگها هری
جزاء	په موئی تیپو میزی برابر وی - او تر هفه و قته په	دیگر سنگها را تطبیق داده تا نهاد
(۱۴) در مقیاس	د حکومت لخواه مهندسی، تیپو چوپس	از طرف حکومت سنگها لی همیز هفتاد
و یادگیر	او ایشی شی، په دوست طلا فهم عامل کولا شی	دو توزیع شود بآن سنگها وزن حصار هفتاد
در قریب د	په مرکزوکبین، که همیت پنجه له دغوم ساطعه نه	(۱۲) در مرکز هرگاه دخواهی ای زبساطه نهاد
کرباره ا	لپان داجهاد معامله خپل جوب	بر ای جهای معامله خود را ساخته بودند
عمر می بجا	سم له (۱۴) قاعده سه بازخواست کار و شی	موافق قاعده (۱۴) بازخواست کردند
(۱۵) از است	حنه اندانی، چه په مرکز و ناشی لله حکومیکو	(۱۳) مقیاسیک در مرکز ناب سنگها کی نهاد
سنگها	و حکومتی نهای علیه کلان هر فشان داشت	و حکومتی نهای علیه کلان هر فشان داشت
شریعه	واعلی او لویو حکومتیکوین مهم دناده دلت	ذرا شنیده با از درجه اعتبار شخه سابلی کبری
با کل دزا	نه لری - له همه حق اعتبار شخه سابلی کبری	ما مورین طبیعه و قواند اینهای کوتوالی
و اگر بمال	مامورین هبلدیه او قواند انان دکوتوالی تل	مرا نظرت می نهادند که در مرکز نهاد
داد و داد	به باخبری کوی، چه په هنور مرکز و کبین	په مقیاسات بدون هر فشان کسی
	په دغه مقیاس سو مر به و همین دنداخته و خولک	

<p>داد و ستد نکند اگر مقیاسات وزن و متر را که به دلیل نشاد دولت مینهند په دغه خایو کبین استعمال کری - سمله قانونه میز جزای عمومی مجازات میباشد.</p>	<p>دو زن داد و گرفت شکمی که شوك به لمنه نشاد دولت مینهند و متر را که به دلیل نشاد دولت باشد در آنجا ها استعمال کند بر فوق قانون جزای عمومی مجازات میباشد.</p>	<p>و آختمانی سوییز و سه ترهله و قته په کجودی امی کولا شی دعوی سلطنه کجوبی ت کاوه شی نائب الحکمکیو ن. نقاده دوت قطابلا کیبری. وقالی تل بز و کبین خده و خولک</p>
<p>(۱۴) در مقیاسات یکدیگر مهر نشان دلت باشد په هفده مقیاس سوکبین چه په مهم نشاد دو سه و یا فوری تیزی چه له نوی قیز و سر بر ابرے په دهات او کلیو کبینی و هی - تفاوت او ذرق هنوکسانوته چه داییوی استعمالوی هم اجزا عمومی مجازات تعزیری جراحتی شود.</p>	<p>ویا دیگر سنگهای که موافق اوزان چیز در قری مدهات میازند گر تفاوت از اینه که باره استعمال کند ه آنها مطابق جزا نائب الحکمکیو ن. نقاده دوت قطابلا کیبری. وقالی تل بز و کبین خده و خولک</p>	<p>ویا دیگر سنگهای که موافق اوزان چیز در قری مدهات میازند گر تفاوت از اینه که باره استعمال کند ه آنها مطابق جزا نائب الحکمکیو ن. نقاده دوت قطابلا کیبری. وقالی تل بز و کبین خده و خولک</p>
<p>له کال د (۱۳۰۵) تراخه د (۱۳۰۷) از سنه ۱۳۰۵ الی ۱۳۰۷</p>	<p>سنگهای وزن متر جدید در زین اعلی شروع میباشد از ابتداء سنه ۱۳۰۸ با کل وزان ذر عده ه سابقه متروک چنانچه نوزن ادکونه له بینه پرینه دل کیبری و اگر بسال ۱۳۰۸ کبین سنگهای ذرعه هی داد و ستد ناید همچنان تغییری میباشد.</p>	<p>نائب الحکمکیو ن. نقاده دوت قطابلا کیبری. وقالی تل بز و کبین خده و خولک</p>

نظام‌نامه هزار و زمره نظامات | دانظایمنامه په جله دنوره و نظام‌نامه
دولت نظایر و اجرای احکام | دولت کبر منظود او په اجراء کلوب حکمود
مواد شش را امر و اراده می‌فرمائیم .
ماده دهی امر و اراده کوم .

- قرارداده
معین بخشش
الشتر
ستگهای (۹)
وزیر آهنگ
اگرها ضعیف
بیانند از
عرض آن
بیت‌برای
از مقیاسات
از طرف حکم
مقیاسات
موجود است

دلاي شى.	لە
نەپا تىز	لە
چۈرىشى	قىسىم بىرىكى.
مركتىز د	و جور د
انود بىلىشى	طە دىرماز دانا
مۇ	مەعنسى
كېنىچە ئەلېيدە	كېنىچە ئەلېيدە
لارقۇپەغا زاۋى	لارقۇپەغا زاۋى
سەبىرى -	سەبىرى -
خايدوند	خايدوند
قىمت سە	قىمت سە

داست نهضه روحیه مژده ایلخان کرد

(۵) بفاترسم

۱۳۰۵

دستکات

باوزان و

اس ام

سابقه و

دولت دا

در فاتردو

سابقه و

اگری سیر

و مقادیر

بالکل زوفا

در قید قلم

نداشته باش

نیز ادخال

